COA Centraal Orgaan opvang asielzoekers

Bestuursovereenkomst inzake de vestiging van een opvanglocatie

Versie 28 september definitief

Bestuursovereenkomst inzake de vestiging van een opvanglocatie

Partijen

a. Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers, gevestigd aan de Rijnstraat 8 te Den Haag, hierbij vertegenwoordigd door de voorzitter van het bestuur van het COA, de heer dr. mr. M. Schoenmaker, hierna te noemen: 'COA'

b. De gemeente Waterland, gevestigd aan Pierebaan 3, 1141GV Monnickendam, hierbij vertegenwoordigd door de burgemeester, mevrouw M. C. van der Weele, hierna te noemen: 'het gemeentebestuur'

Overwegende:

- dat het COA tot kerntaak heeft de opvang en begeleiding van vreemdelingen;
- dat het gemeentebestuur bereid is mee te werken aan de opvang van vreemdelingen in een opvanglocatie binnen de gemeente;
- dat het COA en het gemeentebestuur een optimaal functioneren van de opvanglocatie in de plaatselijke gemeenschap en in relatie tot de betrokken diensten en instellingen willen bewerkstelligen door het maken van afspraken en het treffen van de nodige voorzieningen;
- dat de bestuursovereenkomst onverlet laat dat het COA voor het gebruik van de opvanglocatie over de benodigde vergunningen moet beschikken;
- dat het gemeentebestuur zich binnen haar publiekrechtelijke verantwoordelijkheden inspant voor een zorgvuldige en voortvarende vergunningverlening;
- dat het Faciliteitenbesluit Opvangcentra, d.d. 29 juli 1994 (Stb. 636) en de aanvullingen van 8 juni 1998 (Stb. 347) en 25 januari 2001 (Stb. 60) van toepassing zijn, alsmede eventuele toekomstige wijzigingen en aanvullingen;
- dat de directe verantwoordelijkheid voor het nemen van de noodzakelijke maatregelen op de beleidsterreinen Onderwijs en Gezondheidszorg behalve bij de gemeente en het COA, bij meerdere partijen ligt;
- Dat de verantwoordelijkheid voor de veiligheid op de locatie de verantwoordelijkheid is van het COA;
- Dat de burgemeester verantwoordelijk is voor de openbare orde en veiligheid van de openbare ruimte binnen de gemeente grenzen;

- dat het uitgangspunt is dat de randvoorwaarden voor de te nemen maatregelen in verband met de opvang van vreemdelingen op de beleidsterreinen Onderwijs, Gezondheidszorg en Openbare Orde en veiligheid voldoende in bestaande wet- en regelgeving zijn vastgelegd.

Komen het volgende overeen:

Artikel 1 - Definities

In deze overeenkomst wordt verstaan onder:

a) Vreemdeling: de persoon die in de opvanglocatie van het COA wordt opgevangen, zoals bedoeld in artikel 3 van de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers. Het betreft hier zowel asielzoekers, als bewoners die een verblijfsvergunning hebben maar nog geen reguliere huisvesting in een gemeente hebben;
b) Capaciteitsplaatsen: plaatsen in een opvanglocatie beschikbaar voor de opvang van vreemdelingen, zoals bedoeld in artikel 1.b van het Faciliteitenbesluit;
c) Opvanglocatie: een opvangvoorziening waarin door of onder verantwoordelijkheid van het COA opvang wordt geboden aan vreemdelingen. Hieronder vallen een Opvangcentrum of een Noodopvang.
d) Datum van ingebruikname: de datum waarop het COA de accommodatie ter beschikking krijgt; 1 oktober 2023.
e) Top X-lijst: een overzicht van vreemdelingen die ernstige overlast veroorzaken
f) Faciliteitenbesluit: het Faciliteitenbesluit Opvangcentra d.d. 29 juli 1994 (Stb. 636).

Artikel 2 - Opvanglocatie

1. Het gemeentebestuur stemt in met het gebruik van de opvanglocatie aan Wagenweg 1, 1145 PW, te Katwoude door het COA.
2. Het COA gebruikt de opvanglocatie onder eigen verantwoordelijkheid als een Opvangcentrum ten behoeve van de opvang van vreemdelingen.
3. Het COA draagt zorg voor de plaatsing, opvang en begeleiding van de Vreemdelingen in de opvanglocatie.
4. Het COA en gemeente werken samen op het gebied vrijwilligerswerk en COA stelt daartoe onder meer een vrijwilligerscoördinator aan.

Artikel 3 – Aantal vreemdelingen en capaciteitsplaatsen

1. In de opvanglocatie worden maximaal 160 vreemdelingen opgevangen. Waarvan 40 AMV.
2. Het COA spant zich in voor een evenwichtige samenstelling van de vreemdelingen voor wat betreft herkomst, geslacht, leeftijd en gezinssituatie. Instroom is daarbij bepalend. Wanneer blijkt dat als gevolg van de samenstelling van de groep vreemdelingen spanningen ontstaan binnen de groep of in de omgeving van de opvanglocatie, is het COA gehouden passende maatregelen te nemen conform het sanctiebeleid. Dit kan leiden tot het verplaatsen van vreemdelingen naar andere opvanglocaties.
3. Om de rust op de locatie te behouden en overlast te voorkomen, worden, gelet op de aanwezigheid van kwetsbare AMV'ers, geen vreemdelingen gehuisvest die vermeld staan op de Top-X-lijst. Deze lijst wordt iedere maand geactualiseerd en bekendgemaakt door de Rijksoverheid op basis van gegevens van de politie en het COA.
4. Op verzoek van het gemeentebestuur verstrekt het COA het gemeentebestuur voorafgaand aan ingebruikname, uiterlijk 31 oktober 2023, en daarna maandelijks informatie over het aantal en over de in het derde lid bedoelde samenstelling van de vreemdelingen dat in de gevraagde periode in de opvanglocatie verblijft.

Artikel 4 - Duur van de overeenkomst

1. De bestuursovereenkomst wordt aangegaan voor de duur van zes maanden en vangt aan op de datum van ingebruikname. Daarnaast geldt er een optie tot verlenging van deze overeenkomst met nog eens zes maanden.
   Op het moment dat de eerste vreemdeling gebruik maakt van de opvanglocatie wordt deze datum vastgelegd in de "Verklaring datum ingebruikname opvanglocatie", zoals weergegeven in bijlage A en zal aan deze overeenkomst worden toegevoegd.
2. De overeenkomst eindigt van rechtswege na het verstrijken van de in lid 1 genoemde periode.
3. Partijen kunnen per aangetekende brief besluiten tot tussentijdse opzegging van de overeenkomst. Indien een Partij overgaat tot tussentijdse opzegging geldt een opzegtermijn van 2 maanden of zoveel korter als Partijen overeen komen.
4. Partijen kunnen gedurende de gebruiksperiode in onderling overleg, uiterlijk 2 maanden voor afloop van deze overeenkomst, na evaluatie , besluiten tot verlenging van de overeenkomst voor een nader overeen te komen termijn. Een verlenging zal vastgelegd worden in een allonge op deze overeenkomst.

5. In de situatie dat zich ernstige ongeregeldheden op het terrein van de openbare orde en veiligheid voordoen die verband houden met de aanwezige opvanglocatie, dient het COA passende maatregelen te nemen, waaronder de onder 3.3. genoemde verplaatsingsmaatregel. De burgemeester kan op basis van de haar ter beschikking staande wettelijke regels passende maatregelen nemen ter bescherming van de openbare orde en veiligheid. Partijen informeren elkaar over de te nemen maatregelen.

Artikel 5 - Uitkeringen Faciliteitenbesluit

1. De aanspraak op verstrekking van de uitkering als bedoeld in artikel 3, eerste lid en artikel 4, eerste lid van het Faciliteitenbesluit, vangt aan op de datum van ingebruikname door COA.
2. Het COA vergoedt de specifieke kosten die de gemeente Waterland maakt ten behoeve van de realisatie en het faciliteren van de opvanglocatie aan de Wagenweg 1, 1145 PW te Katwoude en de daarbij behorende voorzieningen uit de gelden faciliteiten besluit. Hieronder vallen onder meer de inzet van ambtelijke uren die de gemeente maakt om de opvanglocatie mogelijk te maken en de inzet om de veiligheid te waarborgen. Hierbij worden ook de kosten voor veiligheidsvoorzieningen, opgenomen in het Veiligheidsplan dat Partijen samen opstellen (zie artikel 8), meegenomen.
3. De gemeente maakt daartoe een kostenraming/indicatie. Vergoeding vindt plaats op basis van werkelijk gemaakte kosten. Kosten worden per maand aan het COA gefactureerd.
4. Het COA compenseert de derving aan inkomsten uit de toeristenbelasting aan gemeente Waterland op basis van het aantal overnachtingen door vreemdelingen in de opvanglocatie aan de Wagenweg 1 Katwoude, gedurende de looptijd van de overeenkomst.
5. Daarnaast komt de gemeente in aanmerking voor een eenmalige uitkering die zicht richt op kosten omtrent communicatie en het coördineren van vrijwilligers.

Artikel 6 – Communicatie en samenwerking met burgers en lokale partijen

1. Het COA en de gemeente dragen samen zorg voor informatie aan belanghebbenden over de opvanglocatie, de ontwikkelingen en de te volgen procedures. Tot aan de Datum ingebruikname van de opvanglocatie ligt de primaire verantwoordelijkheid voor de communicatie aan belanghebbenden bij de gemeente. Het COA ondersteunt hierin, door:
   – het opstellen van een veiligheidsplan wat het veiligheidsgevoel van omwonenden versterkt;

– aanwezig te zijn bij de inloopavonden met omwonenden met medewerkers die een nadere toelichting op de plannen kunnen en mogen geven;
– een vast contactpersoon voor de gemeente beschikbaar te stellen, die te allen tijde beschikbaar is voor overleg. Inclusief een vast telefoonnummer.

2. Nadere afspraken over communicatie, burgerparticipatie, burgerinitiatieven en samenwerking met lokale organisaties worden vastgelegd in het separate document 'Aanvullende werkafspraken'. Dit document is onlosmakelijk verbonden aan de bestuursovereenkomst.

Artikel 7 – Overleg

1. Het COA en de gemeente verstrekken aan elkaar onverwijld de informatie die van belang is voor de uitvoering van de taken die verband houden met de aanwezigheid van de opvanglocatie in de gemeente.
2. Partijen maken nadere afspraken over de frequentie en deelname aan ambtelijke overleggen aangaande de opvanglocatie.
3. Op bestuurlijk niveau zal er tenminste één keer per kwartaal, of zoveel vaker als nodig c.q. wenselijk is, overleg plaatsvinden tussen het COA en de gemeente.

Artikel 8 – Veiligheid

Afspraken omtrent beheer, leefbaarheid, veiligheid en toezicht worden uitgewerkt in een Veiligheidsplan/Omgevingsplan (Bijlage D) dat vóór Datum ingebruikname moet zijn goedgekeurd door de gemeente in persoon van burgemeester (of diens vervanger). Dit Veiligheidsplan wordt toegevoegd als bijlage D bij deze overeenkomst.

Artikel 9 - Aanvullende werkafspraken

In aanvulling op de bijlagen A, B en nog toe te voegen bijlagen C en D, maken het gemeentebestuur en het COA, rekening houdend met elkaars bevoegdheden en verantwoordelijkheden, nadere werkafspraken. Deze worden vastgelegd in een separaat document 'Aanvullende Werkafspraken'. Het betreft hier eventuele aanvullingen en uitwerkingen op de in de toelichting Bestuursovereenkomst genoemde informatie. Dit kunnen afspraken zijn op het terrein van de organisatie van en diensten op de opvanglocatie.

Artikel 10 - Overige bepalingen

1. Bijlagen A (Verklaring datum ingebruikname opvanglocatie), B (Toelichting Bestuursovereenkomst) en nog toe te voegen bijlagen C (werkafspraken) en D (Veiligheidsplan/ Omgevingsplan) behoren bij en geven een nadere toelichting en/of uitwerking van deze bestuursovereenkomst.
2. Indien de bestaande wet- en regelgeving op de beleidsterreinen Onderwijs, Gezondheidszorg en Openbare orde en veiligheid niet afdoende blijkt te zijn en

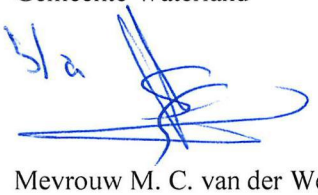
hierdoor een knelpunt op dat onderdeel ontstaat, dan zullen het COA en het gemeentebestuur zich gezamenlijk inspannen dit knelpunt aan te kaarten bij het verantwoordelijke Ministerie.

3. In geval van een wijziging van wet- of regelgeving die gevolgen heeft voor deze overeenkomst, treden partijen met elkaar in overleg over hoe deze gevolgen het beste kunnen worden opgevangen.
4. Wijzigingen van deze overeenkomst zullen, na overeenstemming hierover tussen partijen, schriftelijk worden vastgelegd en als addendum aan deze overeenkomst worden gehecht.
5. In situaties waarin deze overeenkomst niet voorziet of in geval van geschillen, de uitleg en/of de uitvoering ervan, zullen partijen een maximale inspanning verrichten om deze geschillen in onderling overleg op te lossen.

Aldus overeengekomen, in tweevoud opgemaakt en ondertekend.

Waterland

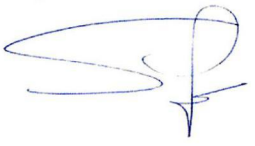
29 september 2023
Gemeente Waterland

Mevrouw M. C. van der Weele
Burgemeester

Den Haag

29 september 2023
Centraal Orgaan opvang asielzoekers

De heer dr. mr. M. Schoenmaker
Bestuursvoorzitter

BIJLAGEN:

Bijlage A: Voorbeeld: Verklaring datum ingebruikname opvanglocatie;
Bijlage B: Toelichting Bestuursovereenkomst.
Bijlage C: Werkafspraken
Bijlage D: Veiligheidsplan

Bijlage A **Verklaring datum ingebruikname opvanglocatie**
(wordt door het COA verzonden zodra de opvanglocatie voor bewoning in gebruik is genomen)

College van burgemeester en wethouders van de gemeente [naam]
Ten aanzien van de Burgemeester, [naam]
Postbus [Postbus Nummer]
Postcode

[datum]
[kenmerk]
Onderwerp: Verklaring datum ingebruikname opvanglocatie [plaats opvanglocatie]

Geacht College,

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) wil het college bedanken voor alle gezamenlijke inspanningen om te komen tot het realiseren van een opvanglocatie in [naam gemeente]. Samen met u geven we invulling aan een maatschappelijk vraagstuk; het bieden van opvang en begeleiding aan asielzoekers in Nederland.

Met deze verklaring willen wij u informeren dat de opvanglocatie [plaats opvanglocatie] op [datum en jaar] voor de opvang en begeleiding van asielzoekers in gebruik wordt genomen. Dit is overeenkomstig artikel 4 van de bestuursovereenkomst.

Wij vertrouwen op een goede samenwerking met uw gemeente, met omwonenden en andere betrokken organisaties. Mocht u vragen hebben over de verklaring of over de opvanglocatie dan kunt u contact opnemen met [naam regiomanager / locatiemanager en e-mailadres].

Met vriendelijke groet,

Den Haag,
Centraal Orgaan opvang asielzoekers

F. van der Plas
Manager Vastgoed en Facilitair

Bijlage B Toelichting Bestuursovereenkomst

I - Doel Bestuursovereenkomst

Inleiding
Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) zorgt er voor – op grond van de Wet COA - dat vreemdelingen in een kwetsbare positie in een veilige en leefbare omgeving professioneel worden opgevangen en begeleid in een opvanglocatie. Het COA opent pas een opvanglocatie nadat de gemeente daarmee heeft ingestemd. In de bestuursovereenkomst staan afspraken tussen de gemeente en het COA over de vestiging en ingebruikname van een opvanglocatie.

Het COA dient over de benodigde vergunningen te beschikken voordat een opvanglocatie in gebruik wordt genomen. De gemeente is door het ondertekenen van de bestuursovereenkomst niet gebonden deze vergunningen te verlenen, maar partijen komen overeen dat de gemeente zich zal inspannen voor een zorgvuldige en voortvarende vergunningverlening.

Het doel van de bestuursovereenkomst is:

1.1 Afspraken vastleggen over de vestiging van een opvanglocatie in de gemeente.

1.2 Inzichtelijk maken van elkaars wettelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden op de beleidsterreinen Onderwijs, Gezondheidszorg en Openbare orde en veiligheid, in relatie tot de opvanglocatie.

1.1 Afspraken vastleggen over de vestiging van een opvanglocatie

In de bestuursovereenkomst zijn afspraken opgenomen die nodig zijn voor het in gebruik nemen van de opvanglocatie. Daarbij valt te denken aan afspraken over welke locatie, of het een Opvangcentrum of Noodopvang betreft, het aantal bewoners, duur en welke wettelijke financiële uitkeringen beschikbaar worden gesteld (Faciliteitenbesluit).

Meer informatie over de praktische en financiële aspecten die de komst van een opvanglocatie met zich mee brengen, zoals communicatie, veiligheid, leefbaarheid, terugkeer en vertrek, bedrijfsvoering van het COA en ook over de uitkeringen en berekensystematiek van het Faciliteitenbesluit staan op de website van het COA

De gemeente heeft met het document 'Aanvullende Werkafspraken' de mogelijkheid om met het COA aanvullende werkafspraken te maken. Het betreft eventuele aanvullingen en uitwerkingen op de in deze overeenkomst genoemde informatie. Dit gebeurt onder erkenning van elkaars bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Aantal vreemdelingen en capaciteitsplaatsen

Voor het COA is het van belang om de bezetting in een opvanglocatie optimaal te kunnen gebruiken. Daarom worden in de Bestuursovereenkomst zowel het aantal vreemdelingen als het aantal capaciteitsplaatsen benoemd. Om het maximum aantal vreemdelingen te kunnen onderbrengen in de opvanglocatie, is het noodzakelijk om meer capaciteitsplaatsen beschikbaar te hebben. Zo kan het voorkomen dat een gezin bestaande uit vier personen in een wooneenheid met capaciteit voor vijf personen wordt geplaatst. De vijfde capaciteitsplaats blijft daardoor vacant. Daarom zijn meer capaciteitsplaatsen nodig dan het maximum aantal op te vangen vreemdelingen. Niet elke capaciteitsplaats zal in de praktijk bezet worden.

Voor het COA is de instroom leidend bij het plaatsen van vreemdelingen in opvanglocaties. Het COA maakt geen onderscheid naar nationaliteit, leeftijd, religie, seksuele geaardheid, achtergrond, etc.

Faciliteitenbesluit

Indien in een gemeente een opvangcentrum is gevestigd heeft de gemeente recht op uitkeringen volgens het Faciliteitenbesluit. Aan de gemeente wordt jaarlijks door het COA een uitkering verstrekt op basis van het aantal door asielzoekers permanent te bezetten capaciteitsplaatsen verminderd met het aantal op 1 januari van het uitkeringsjaar in de basisregistratie personen ingeschreven bewoners van het opvangcentrum.

Het Faciliteitenbesluit maakt voor de bekostiging onderscheid tussen artikel 3 en 4 (Opvangcentrum) en artikel 5 (Noodopvang). Onder Opvangcentrum vallen verschillende typen locaties[1] zoals azc (asielzoekerscentrum), col (Centrale Ontvangstlocatie), pol (Procesopvanglocatie), HTL (Handhaving en Toezichtlocatie) en GL (Gezinslocatie). Onder Noodopvang vallen Noodopvang en Aanvullende Opvang (AVO).

De soort opvanglocatie (Opvangcentrum of Noodopvang) wordt vastgelegd in artikel 2, tweede lid van de Bestuursovereenkomst.

1.2 Onderwijs, Gezondheidszorg en Openbare orde en veiligheid

Op bovengenoemde beleidsterreinen ligt de directe verantwoordelijkheid bij meerdere partijen. Dit is belangrijk om te constateren en te realiseren voor de komst van de

opvanglocatie. Uitgangspunt is dat de voor de opvang van vreemdelingen benodigde voorzieningen en de te nemen maatregelen afdoende zijn geregeld in de bestaande wet- en regelgeving. Indien de regelgeving op een bepaald onderdeel niet afdoende blijkt te zijn en hierdoor een knelpunt kan ontstaan, dan kunnen het COA en de gemeente zich gezamenlijk inspannen dit aan te kaarten bij het verantwoordelijke Ministerie.

Onderwijs

In de Nederlandse leerplichtwet is opgenomen dat alle kinderen in de leerplichtige leeftijd naar school moeten. De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting en inrichting van de onderwijsvoorzieningen en handhaving van de leerplicht. De leerplicht geldt dus ook voor kinderen in de opvanglocatie. Vanaf het moment dat deze kinderen staan ingeschreven in de BRP heeft de gemeente de wettelijke taak de leerplicht van deze kinderen te handhaven.

Op grond van artikel 5a van het Faciliteitenbesluit kan de gemeente aanspraak maken op een uitkering verstrekt door het COA voor huisvesting van het basisonderwijs voor kinderen van de opvanglocatie.

Gezondheidszorg

Net als iedereen kunnen asielzoekers naar de huisarts, een verloskundige of het ziekenhuis. COA-medewerkers informeren asielzoekers over de Nederlandse gezondheidszorg en begeleiden minder zelfredzame bewoners bij hun gang naar de zorg. Op elk azc houdt een huisarts spreekuur. Met vragen over hun gezondheid kunnen de bewoners van een azc 24/7 bellen met een medisch contactcentrum.

GGD

Net als voor alle andere inwoners van Nederland is de GGD verantwoordelijk voor de publieke gezondheidszorg voor asielzoekers. Deze zorg omvat onder meer infectie-ziektepreventie en -bestrijding, gezondheidsvoorlichting en jeugdgezondheidszorg (JGZ). Ook voert de GGD bij aankomst in Nederland de verplichte controle op tuberculose uit, voor asielzoekers uit landen waar tbc veel voorkomt.

Jeugdhulp

Sinds 1 januari 2019 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdhulp aan kinderen die in een opvanglocatie wonen en aan alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv). Gemeenten krijgen hiervoor een vergoeding op basis van het aantal kinderen in de Opvanglocatie.

Openbare orde en veiligheid

De burgemeester is op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid in de gemeente. De burgemeester en officier van justitie maken op

grond van artikel 13 van de Politiewet in het driehoeksoverleg afspraken over de inzet van politie in de gemeente.

Het handhaven van de veiligheid binnen de opvanglocatie valt onder de verantwoordelijkheid van het COA. Indien incidenten binnen de opvanglocaties gevolgen kunnen hebben voor de openbare orde wordt door het COA in eerste instantie de politie geïnformeerd en indien nodig de burgemeester.

Om opvanglocaties veilig en leefbaar te houden, heeft het COA huisregels die asielzoekers in alle azc's moeten naleven. Laten zij hun medebewoners of COA-medewerkers niet in hun waarde of overtreden ze op een andere manier de huisregels? Dan treft het COA maatregelen. Strafbare feiten meldt het COA altijd bij de politie. Samen met de partners uit de bestuursrecht- en strafrechtketen treft het COA maatregelen tegen overlastgevers.